

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka, Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně: **L. M.**, zastoupené JUDr. Romanou Lužnou, advokátkou se sídlem Heinrichova 16, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 4. 2008, č. j. 56 Az 225/2007 – 28,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 4. 2008, č. j. 56 Az 225/2007 – 28, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) brojí včas podanou kasační stížností proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Brně, kterým byla odmítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR („žalovaný“) ze dne 20. 11. 2007, č. j. OAM-1-77/VL-20-ZA05-2007, o neudělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II.

Stěžovatelka v kasační stížnosti výslovně označuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), když předmětné usnesení napadá pro nezákonnost z důvodů spočívajících v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé a dále

pro nezákonnost, když byl odmítnut její opravný prostředek proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany podle zákona o azylu.

Stěžovatelka se domnívá, že odmítnutím opravného prostředku Krajským soudem v Brně došlo ke zkrácení jejích práv zaručených Ústavou České republiky, Listinou základních práv a svobod (dále jen „Listina“), zákonem o azylu, správním řádem a dalšími souvisejícími zákony a mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána. Postup krajského soudu, jehož výsledkem bylo odmítnutí žaloby stěžovatelky z důvodu absence řádného označení rozhodnutí správního orgánu a z následného nedoplnění správního označení napadeného rozhodnutí stěžovatelkou, hodnotí jako přehnaně formální a dostatečně nepřihlížející k dalším identifikátorům napadeného rozhodnutí. Podle názoru stěžovatelky bylo i přes chybu v psaní (uvedení nesprávného data vydání napadeného rozhodnutí) žalobou toto rozhodnutí označeno určitě, srozumitelně a nezaměnitelně, přičemž plně vyhověla požadavku na náležitosti žaloby uvedené v ustanovení § 71 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Z uvedených důvodů stěžovatelka navrhuje zrušit napadené usnesení krajského soudu a vrátit mu věc k dalšímu řízení. Zároveň žádá, aby byl její kasační stížnosti přiznán odkladný účinek, protože výkon nebo jiné právní výsledky usnesení by pro ni znamenaly nenahraditelnou újmu.

III.

Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že předmětná kasační stížnost není důvodná, neboť označení napadeného správního rozhodnutí je nesporně záležitostí, bez níž nelze v řízení o žalobě správního orgánu pokračovat. Stěžovatelka navíc nevyhověla výzvě soudu, aby podanou žalobu ve stanovené lhůtě doplnila, resp. opravila. Žalovaný se ztotožňuje s výrokem krajského soudu, že *„žaloba byla v této podobě neprojednatelná, když směřovala proti neexistujícímu rozhodnutí žalovaného“*, a proto navrhuje kasační stížnost zamítnout.

IV.

Nejvyšší správní soud především konstatuje, že žádostí stěžovatelky o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti se samostatně nezabýval, jelikož tento plyne automaticky již z ustanovení § 32 odst. 5 zákona o azylu v nyní účinném znění.

V.

Nejvyšší správní soud se po konstatování přípustnosti kasační stížnosti nejprve zabýval otázkou její přijatelnosti ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Nepřijatelnost ve věcech mezinárodní ochrany, jejímž následkem je odmítnutí kasační stížnosti, musí být podle tohoto ustanovení s. ř. s. vyslovena Nejvyšším správním soudem v případě, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pojem *„přesah vlastních zájmů stěžovatele“* vymezil Nejvyšší správní soud ve svém precedenčním usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (č. 933/2006 Sb. NSS). Jedná se jen o *„natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“*

Jedním z případů přijatelnosti kasační stížnosti, jak byly vymezeny Nejvyšším správním soudem ve výše citovaném usnesení, bude i situace, kdy je v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení

stěžovatele. O zásadní právní pochybení se může jednat také tehdy, pokud krajský soud pochybil při výkladu hmotného či procesního práva takovým způsobem, že kdyby k tomuto pochybení nedošlo, bylo by možné se důvodně domnívat, že by krajský soud v konkrétním případě rozhodl věcně odlišně.

V nyní projednávaném případě byla žaloba stěžovatelky krajským soudem odmítnuta pro nesplnění procesních podmínek řízení – chybné označení data vydání napadeného správního rozhodnutí. Je proto zřejmé, že do úvahy připadá toliko posouzení naplnění kasačního důvodu zakotveného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., který je třeba v souladu s ustálenou judikaturou zdejšího soudu vnímat jako důvod speciální. Kognice rozhodování se proto nutně musí orientovat pouze na posouzení toho, zda k odmítnutí žaloby stěžovatelky došlo v souladu se zákonem či nikoliv a procesní prostor pro další úvahy, které by se týkaly naplnění důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, zde tedy Nejvyšší správní soud nemá.

Dále je třeba předeslat, že zdejší soud konzistentně zastává názor, že procesní právo představuje toliko prostředek k ochraně práv hmotných. Procesní pravidla proto nelze nazírat samoučelně a zejména z nich není možno vytvářet bariéry znemožňující meritorní hodnocení jednotlivých případů. Rovněž při hodnocení splnění podmínek řízení je tedy nutno postupovat velmi uvážlivě a citlivě a jakékoliv vzniklé pochybnosti řešit ve prospěch účastníka řízení (in dubio pro mitius). Zejména ve správním soudnictví je totiž třeba mít neustále na zřeteli, že účastníky řízení jsou na jedné straně soukromá fyzická či právnická osoba a na straně druhé správní úřad. Smyslem správního soudnictví je přitom poskytovat ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob (§ 2 s. ř. s.), takže jakkoliv z procesního hlediska nepochybně mezi účastníky řízení platí princip rovnosti zbraní, z hmotněprávního hlediska je nutno preferovat postavení soukromých osob, protože správní úřady subjektivně veřejná práva, která by bylo lze prostředky správního soudnictví chránit, vůbec nemají.

Na základě těchto obecnějších úvah přistupoval Nejvyšší správní soud k hodnocení přijatelnosti a následně i důvodnosti podané kasační stížnosti.

Ohledně přijatelnosti dospěl k závěru, že tato je dána z důvodu zásadního procesního pochybení, které mohlo mít dopady i do hmotněprávního postavení stěžovatelky. V případě tohoto důvodu přijatelnosti je přitom s ohledem na jeho povahu zcela zřejmé, že je racionální pojednat současně o přijatelnosti i o důvodnosti kasační stížnosti, jelikož ne každé chybné odmítnutí žaloby musí nutně znamenat potenciální zásah do hmotných práv, jak to shledal zdejší soud právě v nyní projednávané věci.

Nejvyšší správní soud se totiž neztotožňuje již se vstupní úvahou krajského soudu, že žaloba v podobě, v jaké byla podána, je neprojednatelná, neboť směřovala proti neexistujícímu rozhodnutí žalovaného. I přes skutečnost, že žaloba obsahovala chybné označení data rozhodnutí vydaného správním orgánem č. j. OAM-1-77/VL-20-ZA05-2007, když zde namísto správního data 20. 11. 2007 bylo uvedeno datum 22. 11. 2007, nelze s ohledem na další (správné) identifikátory rozhodnutí – jméno, příjmení a rodné číslo stěžovatelky, číslo jednací, číslo evidenční, den doručení a den nabytí právní moci – vyvodit závěr, že žaloba směřovala proti neexistujícímu rozhodnutí žalovaného. Napadené rozhodnutí žalovaného bylo přitom navíc přímo přiloženo k žalobě, takže nemohlo být sebemenších rozumných pochyb o tom, které konkrétní rozhodnutí bylo napadeno.

Krajský soud navíc žalobu odmítl na základě ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s., ačkoliv by k odmítnutí žaloby mělo být podle názoru Nejvyššího správního soudu správně použito ustanovení § 46 odst. 1 s. ř. s. Jestliže totiž dikce ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. hovoří

o odstraňování vad „podání“, hovoří ustanovení § 46 odst. 1 o „návrhu“. V daném případě přitom z obsahu žaloby podané ke krajskému soudu plyne zcela jednoznačně, že se jednalo o žalobní návrh, nikoliv o podání, z něhož by nebylo zcela zřejmé, čeho se stěžovatelka domáhala. Obsahem žaloby (takto i nadepsané) bylo totiž označení účastníků řízení, poměrně podrobný popis skutkových okolností případu a rekapitulace správního řízení a byla zakončena žalobním návrhem (petitem). Zmíněná nepřesnost procesního postupu krajského soudu však nemění nic na skutečnosti, která vyplývá z jazykového a zejména teleologického výkladu obou uvedených ustanovení, totiž že návrh (resp. v případě § 37 odst. 5 s. ř. s. podání), jehož nedostatky nebyly přes výzvu soudu odstraněny, soud odmítne (pouze) v případě, že nebude možné pro tyto nedostatky v řízení pokračovat.

Jestliže tedy stěžovatelka na výzvu soudu nereagovala (nutno dodat, že výzva soudu k doplnění a upřesnění žaloby v podobě usnesení č. j. 56 Az 225/2007 - 25 ze dne 13. 3. 2008 byla doručena fikcí dne 21. 3. 2008), samotná tato skutečnost nepostačovala k tomu, aby si krajský soud učinil závěr o nutnosti odmítnutí žaloby pro nesplnění podmínek řízení. Byl totiž povinen také zvážit, zda neodstranění vytčené vady představuje nedostatek takové intenzity, že v řízení nelze pokračovat. Tak tomu ale v daném případě zjevně nebylo, když – jak plyne již z dříve vysloveného – napadené správní rozhodnutí bylo zcela jednoznačně identifikováno, stěžovatelka ho připojila k žalobě a ve skutečnosti se proto dopustila pouhé chyby v psaní, když uvedla nesprávný den jeho vydání.

Nejvyšší správní soud tak dospívá k závěru, že se ze strany krajského soudu jedná o hrubé procesní pochybení, které vedlo k odepření práva na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny. Není žádných rozumných pochyb, že krajský soud mohl a měl žalobu projednat a důvody, pro které tak neučinil, nelze označit jinak než jako přepjatý právní formalismus, který vyústil v denegatio iustitiae.

Kasační stížnost je tedy přijatelná a vzhledem k nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu i důvodná [§ 103 odst.1 písm. e) s. ř. s.]. Proto Nejvyšší správní soud napadené usnesení Krajského soudu v Brně zrušil. Krajský soud je v dalším řízení vázán shora uvedeným právním názorem (§ 110 odst. 3 s. ř. s.), což konkrétně znamená, že již nadále nesmí považovat stěžovatelkou označené a napadené rozhodnutí žalovaného za neexistující, nýbrž je povinen – v případě splnění ostatních podmínek řízení – přistoupit k jeho meritornímu přezkumu a rozhodnutí.

Krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. srpna 2008

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu